

кий дослідницький простір. Основними принципами, на яких ґрунтується реалізація вказаної стратегії, задекларовано: людиноцентричність, наукова обґрунтованість, готовність до системних змін, реалістичність і послідовність.

Проте методологічні проблеми освіти (формально оволодіння певною сумою знань; нехтування розвитком і саморозвитком студента; не завжди практичне застосування отриманих знань; традиційний спосіб навчання (класичні лекції та семінари) нині не цікавий студенту; освіта України здебільшого ще не формує розвинутого почуття свободи особистості), є бар'єром на шляху реалізації зазначених реформ.

Впровадженню докорінних змін у систему освіти сприяє використання базового принципу організації навчального процесу і всієї системи відносин в освіті – студентоцентризм, що передбачає наближення освіти до можливостей, здібностей і нахилів кожного конкретного учня; перспективний характер освіти, яка має навчати з випередженням; використання професійного підходу; надання автономії навчальним закладам та ін.

Реалізація студентоцентризму в мережі навчальних закладів сприяє формуванню нового типу людини – дієвої, активної, інноваційної, всеохоплюючої. Тому до викладачів ВНЗ висуваються вимоги не тільки професійно донести інформацію та об'єктивно оцінити отримані знання, а й допомагати студентам розвивати вміння розмірковувати, думати творчо і самостійно, швидко реагувати на зміни. Адже «правильно мислити набагато цінніше, ніж багато знати».

Основоположним є індивідуальний підхід до кожного студента, врахування не тільки інтелектуальних здібностей, а й особистих якостей і життєвих ситуацій. Керуватися необхідно не лише повагою і любов'ю до студентів, але й чуйним розумінням психології слухачів і когнітивних процесів (сприйняття, пам'ять, формування понять, вирішення завдань, уява та логіка), які відбуваються в їх свідомості у процесі засвоєння інформації і перетворення її на продуктивне знання.

Зазначена взаємодія сприяє розвитку розумових і творчих здібностей студентів, спонукає їх до самостійного мислення й наукового пошуку і має пізнавальне значення, тобто, допомагає реалізувати студентоцентризм у системі забезпечення якості освіти.

Література

1. Стратегія реформування вищої освіти в Україні до 2020 року (проект) [Електронний ресурс] – Режим доступу до тексту : <http://education-ua.org/ua/draft-regulations/326-proekt-strategiji-reformuvannya-vishchoji-osviti-v-ukrajini-do-2020-roku>

Голіонко Н.Г., к.е.н.,
ст. викладач кафедри стратегії підприємств
Іванова А.С., к.е.н.,
ст. викладач кафедри стратегії підприємств

КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПІДХІД ДО РЕАЛІЗАЦІЇ СТУДЕНТОЦЕНТРОВАНОГО НАВЧАННЯ

Сучасний розвиток суспільства, що характеризується процесами глобалізації, інтернаціоналізації, інформатизації, посиленням динамізму у всіх сферах життя і діяльності, на думку науковців має супроводжуватися переоцінкою та реформуванням *на засадах інноваційності*, зокрема, і системи освіти в Україні. Такі тенденції вже тривалий час відбуваються у провідних навчальних закладах світу і мають назву «нова парадигма вищої освіти».

Основними імперативами освітньої парадигми, що формується на засадах Болонської моделі є: 1) досконалість, дотримання стандартів якості освіти, 2) чесність і професійна моральність, дотримання обіцянок учасниками освітнього процесу, 3) студентоцентризм, як турбота про студентів, повага до їх самобутності, формування особистості фахівця на засадах співробітництва.

За новою парадигмою, що звучить як *навчити вчитись*, студенти набувають відповідальності за власне навчання, атмосферу якої створює вищий навчальний заклад, як середовище, що стимулює самопідготовку, оцінку знань на початку і в кінці навчального курсу, роботу з кожним студентом тощо.

Студентоцентрований підхід до навчання в межах нової освітньої парадигми передбачає наближення освіти до здібностей і можливостей конкретного учня; прогностичний характер освіти, яка має навчати з випередженням; використання у навчанні компетентісного підходу; інноваційне навчання, яке спроможне сформувати здатність до стратегічної детермінації майбутнього, відповідальність за власні професійні компетенції, розвиток творчого підходу і загальної культури студента.

Найважливішим, на нашу думку, серед перелічених факторів є саме компетентнісний підхід до навчання, суть якого полягає у спрямованості навчально-виховного процесу на набуття студентами під час навчання за конкретними дисциплінами такого досвіду та знань, які відповідатимуть потребам і вимогам сучасного інформаційного суспільства, підготують молодь до нових ролей у цьому суспільстві, до готовності змінюватись і пристосовуватись до нових потреб ринку праці, оперувати і управляти інформацією, активно діяти, швидко приймати рішення, навчатись упродовж життя. Тому сучасним освітнім завданням у межах студентоцентрованого способу навчання вбачається саме формування у студента вміння вчитись, як життєво важливої компетенції, що сприятиме інтелектуальному і культурному розвитку окремої особистості і суспільства в цілому.

Гордієнко І.В., к.е.н.,
доцент кафедри інформаційних систем в економіці

УМОВИ РЕАЛІЗАЦІЇ КОМПЕТЕНТІСНОГО ПІДХОДУ ТА ПРИНЦИПУ СТУДЕНТОЦЕНТРИЗМУ У ВИЩІЙ ОСВІТІ

Підґрунтям сучасного реформування системи вищої освіти є компетентнісний підхід, який передбачає підпорядкування навчальних планів і програм формуванню у студентів відповідних компетенцій [1]. У цьому контексті можна окреслити необхідні умови розроблення навчальних програм і планів ВНЗ:

- контроль відповідності професійних компетентностей, пов'язаних з дисциплінами, сучасному рівню розвитку науки, техніки та останнім світовим досягненням у предметних галузях дисциплін; актуалізація навчальних програм дисциплін відповідно до кращих зразків європейських і світових університетів;
- контроль відповідності професійних компетентностей, пов'язаних з дисциплінами, поточним і прогнозованим потребам суспільства, економіки, а також ринку праці України і світу;
- гармонізація ключових компетенцій у межах навчальних планів спеціальностей; відповідний рівень вивчення інформаційних технологій, а також іноземних мов на нефілологічних факультетах університетів;
- формування розвиненої вибіркової складової навчальних програм, що забезпечує широкі можливості вибору рівню змісту (у рамках державних стандартів і вище), засобів, форм, способів організації та темпів вивчення дисциплін;
- розвиток системи підвищення кваліфікації професорсько-викладацького складу з метою зростання професійного рівня викладачів та оволодіння сучасними педагогічними технологіями організації університетської освіти;
- забезпечення достатнього обсягу та якості інформаційних, бібліотечних, програмних, обчислювальних ресурсів для організації навчального процесу в рамках навчальних програм.

Зазначені умови мають забезпечити, зокрема, реалізацію принципу студентоцентризму, тобто наближення процесу навчання і виховання до студентів з урахуванням їхніх інтересів, здібностей, життєвих планів тощо.

Інтереси і навчальні потреби студентів, зокрема, визначаються відповідністю отримуваних професійних компетентностей потребам бізнесу і вимогам роботодавців, що визначає рейтинг випускників вищих навчальних закладів у контексті майбутнього працевлаштування. Шляхами забезпечення кращої інформованості освітян щодо потреб ринку праці є:

- проведення спільних із бізнес-структурами наукових конференцій, форумів, відкритих столів, зокрема, студентських;
- створення інформаційних баз випускників університету з даними про їхнє працевлаштування і професійне зростання;
- моніторинг ринку праці з метою визначення найзатребуваніших компетенцій у рамках спеціальностей.

Для індивідуалізації навчання у вищому навчальному закладі суттєвого значення набуває, зокрема, проєктний метод. Опанування спеціальністю зазвичай передбачає виконання студентом низки проєктів, починаючи від курсових і закінчуючи бакалаврським проєктом і магістерською дипломною роботою. У цьому процесі бажано підтримувати спадкоємність тематики і спорідненість предметної спрямованості виконуваних проєктних робіт з метою поступового поглиблення професійних знань і набуття практичних навичок студентами. Виконання конкретних завдань з дисципліни бажано тематично пов'язувати з напрямом проєктної роботи студента, що забезпечить індивідуалізацію роботи студента і підвищить рівень його зацікавленості у результатах на-